

K finančnej situácii poisťovne Kooperativa, a. s.

Zuzana KOLESÁROVÁ - Ladislav HARVÁNEK

Úvod

Dlhodobý charakter poistenia si vyžaduje vysokú mieru vzájomnej dôvery poisťovateľa a poistníka a vysokú mieru istoty, že obidve strany budú počas trvania poistnej zmluvy seriózne plniť svoje záväzky. Finančná analýza v poisťovníctve vystupuje nie len ako nástroj finančného riadenia, ale aj ako jeden z prostriedkov, ktorým poisťovňa svojim klientom deklaruje stabilitu a solventnosť.

Charakteristika spoločnosti Kooperativa, a. s.

Kooperativa poisťovňa, a. s., bola založená 30. októbra 1990 ako prvá súkromná univerzálna poisťovacia spoločnosť na Slovensku. Majoritným akcionárom spoločnosti je jedna z najvýznamnejších poisťovní v Rakúsku, Wiener Städtische Versicherung AG Vienna Insurance Group, ktorej podiel akcií predstavuje 100 % priamo alebo nepriamo. Kooperativa je členom silnej európskej skupiny Vienna Insurance Group, ktorá má zastúpenie v 17 krajinách Európy.

Kooperativa poisťovňa, a. s., zaznamenáva v posledných rokoch prudký nárast svojho podielu na trhu a rozširovanie svojich podnikateľských aktivít, v rámci ktorých získala Komunálnu poisťovňu, a. s. a majoritný podiel v poisťovni Kontinuita.

Vienna Insurance Group tak pozostáva na Slovensku z troch poisťovacích spoločností, ktorých spoločný podiel na slovenskom poistnom trhu k 31. 12. 2006 dosiahol 27,14 %.

Kooperativa poisťovňa, a. s., ponúka občanom, fyzickým a právnickým osobám viac ako 60 produktov životného a neživotného poistenia.

V roku 2006 prešla interná obchodná sieť zmenou organizačnej štruktúry. Zredukoval sa počet agentúr, čím sa zabezpečila vyššia efektívnosť v riadení predaja v jednotlivých regiónoch Slovenska a malo to aj pozitívny ekonomický dopad na ich hospodárenie. Interná sieť tak v súčasnosti pozostáva z 5 agentúr, 35 kancelárií, 67 obchodných miest a viac ako 600 reprezentácií vo všetkých väčších mestách či obciach Slovenska. Do obchodnej siete patria aj dve špecializované agentúry pre maklérov a pre paralelnú sieť. Všetky ponúkané produkty a ich všeobecné poistné podmienky zodpovedajú európskemu štandardu.

Rok 2006 bol pre poisťovňu prelomovým vo viacerých kľúčových údajoch. Počet klientov prekročil hranicu jedného milióna a počet poistných zmlúv hranicu 1,334 milióna kusov.

Počet zamestnancov, ktorých Kooperativa zamestnáva v internom pracovnom pomere, prekročil hranicu 1 000.

Pri finančnej analýze poisťovne Kooperativa, a. s. sme vzhádzali z ukazovateľov ratingovej agentúry Standard & Poor's a štandardných ukazovateľov, ktoré sa používajú vo finančnej analýze všetkých podnikateľských subjektov.

1. Slovenský poisťný trh v roku 2006

Slovenský poisťný trh zaznamenal v priebehu roka 2006 mierny rast. Štatistické ukazovatele dosiahnutých výsledkov okrem prirodzeného vývoja trhu (napríklad v poistení zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel) ovplyvnili aj metodické zmeny. To v niektorých prípadoch obmedzuje až znemožňuje porovnávanie dosiahnutých výsledkov v časových radoch. V dôsledku zavedenia Medzinárodných účtovných štandardov (IAS) do účtovníctva poisťovní a v dôsledku uplatňovania Medzinárodných štandardov pre finančné výkazníctvo (IFRS) sa stal neporovnateľným ukazovateľ predpísaného poisťného.

Od roku 2006 sa do predpisu poisťného nepočítajú sumy, ktoré platia klienti poisťovniam na základe tzv. investičných zmlúv, t. j. produktov poisťovní, ktoré nie sú spojené s významným rizikom na strane poisťovne.

Tento faktor významne ovplyvnil ukazovateľ predpísaného poisťného v životnom poistení. Do predpisu poisťného sa nezapočítavajú ani priznané bonusy a zľavy na poisťnom, poskytnuté podľa poisťných podmienok poisteným. Tento faktor sa prejavil najmä na výške predpísaného poisťného v neživotnom poistení.

2. Finančná analýza poisťovne

2.1. Výkonové ukazovatele

Predpísané poisťné

Vývoj hrubého predpísaného poisťného v Kooperative, a. s. za obdobie 2001 až 2006 zobrazuje tabuľka č. 1 a graf č. 1. V podmienkach roku 2006, kedy došlo opätovne k prepadu cien povinného zmluvného poistenia a v poistení veľkých priemyselných a obchodných rizík výrazne klesá podiel frontingových obchodov, dokázala spoločnosť Kooperativa dosiahnuť k 31. 12. 2006 predpísané poisťné vo výške 11 251 952 tis. Sk, čo predstavuje nadpriemerný medziročný nárast vo výške takmer 11 % v netto predpísanom poisťnom, zatiaľ čo medziročný nárast celého poisťného trhu 3,8 %.

V neživotnom poistení predstavoval objem predpísaného poisťného 7 164 581 tis. Sk, čo predstavuje medziročný nárast vo výške 3 %. V oblasti neživotného poistenia možno konštatovať, že v roku 2006 bol zaznamenaný lepší vývoj ako na celom trhu SR v oblasti novej produkcie poistenia motorových vozidiel.

V životnom poistení predstavoval objem predpísaného poisťného 4 087 371 tis. Sk, čo predstavuje medziročný nárast vo výške 26,7 %. Rast trhu bol na úrovni 15,8 %. Výsledok bol dosiahnutý rastom predaja klasických životných poistení tak v segmente bežne platených, ako aj jednorazovo platených poisťných zmlúv v

súvislosti s avizovaným znížením technickej úrokovej miery a daňovým zvýhodnením.

Tabuľka č. 1

Vývoj predpísaného poistného v Kooperative, a. s.

Ukazovateľ	M.j.	2001	2002	2003	2004	2005	*2006
PP v ŽP	V mil. Sk	1320	1867,6	2332,6	2760	3231,2	4087,4
PP v NP	v mil. Sk	1750,9	3433,8	5028,3	6609,5	7331,9	7164,6
PP celkom	v mil. Sk	3070,9	5301,5	7360,6	9369,5	**10563,1	11252
Ročný nárast PP v ŽP	%	65,9	41,5	25	18	17	26,7
Ročný nárast PP v NP	%	2,3	96	46	31	10,9	3,3
Celkový nárast PP	%	22,5	72,6	38,8	27,3	12,7	10,7
Podiel na trhu		9,56	14,48	17,35	19,48	20,44	21,00

Zdroj: Výročné správy poisťovne Kooperativa, a. s. za roky 2001 až 2006 a vlastné výpočty

* údaje v roku 2006 sú vypočítané podľa IAS

**PP v roku 2005 podľa IAS 10 164 282

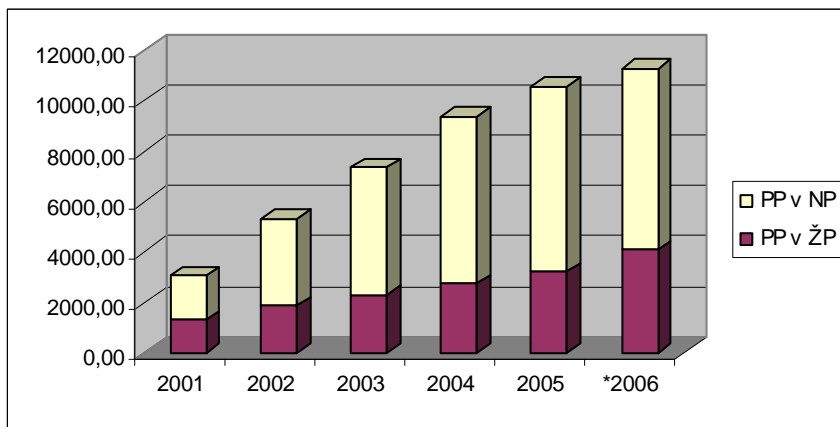
Podľa ratingovej agentúry Standard & Poor's odporúčaný nárast hrubého predpísaného poistného by mal byť v intervale od 10 % do 30 %. Nárast v roku 2006 má oproti predchádzajúcemu roku klesajúcu tendenciu napriek tomu nárast sa jedná o nadpriemerný medziročný nárast vo výške takmer 11 % v netto predpísanom poistnom, zatiaľ čo medziročný nárast celého poistného trhu dosiahol hodnotu 3,8 %.

Predpísané poistné v neživotnom poistení v roku 2006 dosiahlo výšku 7 164 581 tis. Sk, čím trhovú podiel spoločnosti v tomto segmente vzrástol na hodnotu 25,4 %.

Celkovo v neživotnom poistení dosiahla Kooperativa medziročný nárast oproti roku 2005 vo výške 3,3 % v netto predpísanom poistnom, pričom trhovú podiel sa medziročne zvýšil z 24,6 % na 25,4 %.

Graf č. 1

Vývoj predpísaného poistného v Kooperative, a. s.

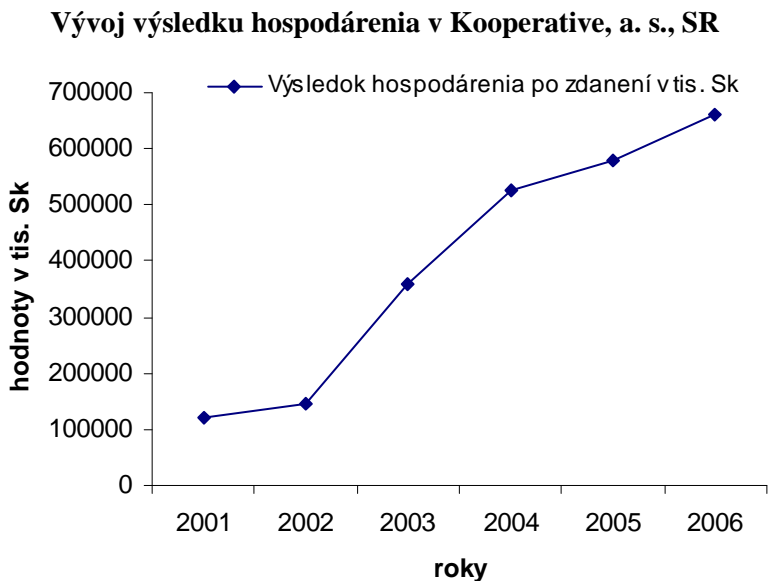
Zdroj: Výročné správy poisťovne Kooperativa, a. s. za roky 2001 až 2006 a vlastné výpočty

* údaje v roku 2006 sú vypočítané podľa IAS

2.2. Výsledok hospodárenia

Poisťovňa za všetky sledované roky vykázala zisk, čím si zabezpečuje dôveru akcionárov a klientov spoločnosti.

Graf č. 2

Zdroj: Výročné správy poisťovne Kooperativa, a. s. za roky 2001 až 2005

V roku 2006 dosiahla spoločnosť zisk po zdanení vo výške 661 945 tis. Sk, čo predstavuje nárast zisku oproti roku 2005 o 8,3 %. Výška celkového zisku má v absolútnom vyjadrení rastúcu tendenciu, tempo rastu zisku sa však každoročne spomaľuje.

V roku 2005 poisťovňa dosiahla zisk 578 150 tis. Sk, čo bol nárast (10 %) oproti predchádzajúcim rokom. V roku 2004 zisk po zdanení poisťovne predstavoval hodnotu 525 458 tis. Sk, čo znamenalo výrazný medziročný nárast vo výške 47 %.

V roku 2003 dosiahol výsledok hospodárenia po zdanení vo výške 357 194 tis. Sk, čo predstavovalo najväčší medziročný nárast vo výške 144 % oproti roku 2002.

V roku 2002 poisťovňa vykázala zisk vo výške 146 010 tis. Sk. V roku 2001 poisťovňa Kooperativa, a. s. dosiahla hodnotu výsledku hospodárenia 121 131 tis. Sk.

3. Analýza súvahy a výkazu ziskov a strát

V tejto časti práce sa zameriavame na analýzu niektorých základných ukazovateľov, ktoré boli možné vypočítať z údajov získaných z výročných správ. Hodnoty týchto ukazovateľov sú porovnané s hodnotami ratingovej agentúry Standard & Poor's. Vypočítané hodnoty a stanovené hodnotiace kritériá sú uvedené v tabuľke č. 6 za roky 2001 až 2006.

Tabuľka č. 2

Ukazovatele súvahy a výkazu ziskov a strát v Kooperative, a. s.

Roky	M. j.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	S&P
Asset leverage	%	*	166,4	161,2	177,1	182,2	169,33	Čím vyšší
Reserve ratio	%	*	110,3	105,9	118,4	127,1	118,4	100-150%
Solvency ratio	%	*	18,6	29,9	32	34	41,76	30-50%
Technical coverage ratio	%	*	128,9	135,8	150,5	161,1	160,2	>150%
Investovanie aktív	%	73,2	78,6	83,4	84,3	85,8	74,7	neuvádza
Investovanie rezerv	%	150,7	151,2	152,9	147,1	140,3	142,97	>100%
Pomer rezerv TR/VI	%	*	340,2	366,9	371,5	375,1	283,63	<350%

Zdroj: Výročné správy poisťovne Kooperativa, a. s. za roky 2001 až 2006 a vlastné výpočty

Ukazovateľ asset leverage dosahuje za rok 2006 hodnotu 169,33 % čo znamená mierny pokles oproti predchádzajúcim dvom rokom. Čím vyššia je hodnota tohto ukazovateľa, tým je významnejšia úloha investičných obchodov v poisťovni.

Vývoj ukazovateľa reserve ratio je podobný ako asset leverage. Tento ukazovateľ by mal nadobudnúť hodnoty v intervale od 100 % až 150 %, teda výška technických rezerv by mala byť minimálne taká ako výška prijatého netto poisťného a maximálne 1,5–krát taká ako výška netto zaslúženého poisťného. Z tabuľky č. 2 vyplýva, že ukazovateľ v sledovanom období vykázal hodnoty spĺňajúce kritérium, čo svedčí o primeranej diverzifikácii prostriedkov rezerv poisťovne.

Ukazovateľ solventnosti (solvency ratio) vyjadruje vlastnú kapitálovú vybavenosť poisťovne. Štandard daný agentúrou Standard & Poor's je v rozpätí 30 % až 50 %. Vo všeobecnosti platí, čím vyššia je jeho hodnota, tým má poisťovňa k dispozícii väčšie množstvo takého kapitálu, z čoho poisťovňa bude schopná splácať svoje záväzky aj v prípade negatívneho výsledku hospodárenia. V rokoch 2004 až 2006 sa hodnoty nachádzali v odporúčanom intervale, keď sa hodnota výrazne zväčšila vďaka nárastu vlastného imania a netto zaslúženého poisťného.

Hodnota ukazovateľa technical coverage ratio v roku 2005 presiahla minimálnu odporúčanú hranicu ukazovateľa (150 %), keď sa pohybovala na úrovni 161,11 %, a v roku 2006 pokračuje v pozitívnom vývoji s hodnotou 160,2 %, čo znamená, že poisťovňa má dostatok vlastných i cudzích voľných zdrojov na krytie svojich záväzkov vyplývajúcich z poistenia. V predchádzajúcich sledovaných rokoch hodnoty tohto ukazovateľa nedosiahli odporúčanú hranicu, boli pod hranicou 150 %.

Podiel investícií na celkových aktívach má rastúcu tendenciu. Tento ukazovateľ porovnáva investície poisťovne s celkovými aktívami. Investície v tomto prípade

predstavovali finančné umiestnenie technických rezerv poisťovne, ktoré neboli použité na výplatu poisťných plnení.

Podiel investícií na technických rezervách by mal prekročiť hranicu 100 %, čiže objem investícií by mal dosiahnuť minimálne úroveň technických rezerv. Hodnoty ukazovateľa vo všetkých sledovaných rokoch spĺňali odporúčanú dolnú hranicu ratingovej agentúry Standard & Poor's a majú rastúcu tendenciu.

Pomer technických rezerv na vlastnom imaní by nemal prekročiť hornú hranicu 350 %. V roku 2002 podmienka bola splnená, ukazovateľ dosiahol hodnotu 340,18 %. V ostatných sledovaných rokoch ukazovateľ dosahoval príliš vysoké hodnoty, a to konkrétne v roku 2003 dosiahol 367 %, v roku 2004 ukazovateľ bol na úrovni 372 %, v roku 2005 dosiahol hodnotu 375 %. V roku 2006 dosahuje tento ukazovateľ hodnotu 283,63 % a spĺňa predpísanú maximálnu hodnotu teda technické rezervy boli vytvorené primerane voči výške vlastného imania.

4. Analýza likvidity

Analýza likvidity skúma schopnosť poisťovne splácať svoje záväzky zo svojej poisťovacej a obchodnej činnosti. Finančne stabilná poisťovňa je schopná plniť svoje záväzky, poisťovňa s finančnými ťažkosťami naopak.

Vývoj ukazovateľov likvidity poisťovne Kooperativa, a. s. za obdobie 2001 až 2006 je zobrazený v tabuľke č. 3.

Tabuľka č. 3

Ukazovateľ likvidity v poisťovni Kooperativa, a. s.

Roky	M. j.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	S&P
TR/likvidné prostriedky	%	187,35	251,14	340,04	445,17	499,38	*	<100%
Záväzky/likvidné prostriedky	%	102,84	134,74	177,88	197,11	164,62	*	čím menší
Solvency ratio	%	*	18,64	29,86	32,04	34,02	41,76	30-50

Zdroj: Výročné správy poisťovne Kooperativa, a. s. za roky 2001 až 2006 a vlastné výpočty

Hodnota ukazovateľa technické rezervy / likvidné prostriedky v sledovaných rokoch prevyšovala dolnú hranicu 100 %. Podľa ratingovej agentúry technické rezervy by nemali byť väčšie ako likvidné prostriedky. V sledovanom období likvidné prostriedky boli menšie ako objem technických rezerv, teda hodnoty ukazovateľa nevyhovovali stanovenému kritériu. Poisťovňa nemala dostatok likvidných prostriedkov na krytie záväzkov z poisťovacej činnosti.

Ukazovateľ záväzky / likvidné prostriedky vyjadruje schopnosť poisťovne uhrádzať svoje platobné záväzky z likvidných prostriedkov. Čím je teda tento podiel menší, tým lepšie. Z analýzy vyplýva, že hodnoty boli príliš vysoké. Poisťovňa nemala dostatok likvidných prostriedkov na úhradu svojich záväzkov. Vývoj ukazovateľa mal rastúcu tendenciu, teda poisťovňa nemala dostatok prostriedkov na krytie všetkých záväzkov, teda bola nedostatočne likvidná.

Solvency ratio alebo koeficient solventnosti vyjadruje z hľadiska likvidity schopnosť poisťovne hradiť z vlastných kapitálových zdrojov záväzky z poisťných

obchodov. Hodnota ukazovateľa v rokoch 2004 a 2005 splnila stanovené kritérium. V rokoch 2002 a 2003 ukazovateľ vykázal nižšie hodnoty ako štandard.

Na základe výsledkov analýzy likvidity možno konštatovať, že poisťovňa mala dostatok vlastných, ale nemala dostatok likvidných prostriedkov, čo môže dostať poisťovňu do nepriaznivej situácie, keď nebude schopná splácať svoje záväzky.

5. Analýza rentability

Vývoj ukazovateľov rentability poisťovne Kooperativa, a. s., za obdobie 2001 až 2006 zobrazuje tabuľka č. 4.

Ukazovateľ ROA predstavuje zhodnotenie aktív poisťovne. V roku 2006 bola rentabilita aktív 3,04 %. V roku 2004 bola hodnota ukazovateľa najvyššia a to 4,06 %, teda na korunu aktív pripadalo 0,0406 Sk čistého zisku. V roku 2005 bol zaznamenaný pokles tejto hodnoty o 7,13 % v porovnaní s rokom 2004.

Tabuľka č.4

Ukazovatele rentability v poisťovni Kooperativa, a. s.

Roky	M. j.	2001	2002	2003	2004	2005	2006	S & P
ROA	%	1,9	1,8	3,6	4,1	3,8	3,04	neuvádza
ROE	%	*	11,9	24,2	26,4	23,1	16,5	>5%

Zdroj: Výročné správy poisťovne Kooperativa a. s., za roky 2001 až 2006 a vlastné výpočty

Ukazovateľ ROE predstavuje zhodnotenie vlastného kapitálu. Ukazovateľ by mal dosahovať úroveň nad 5 %. V tomto prípade poisťovňa Kooperativa spĺňala stanovené kritérium vo všetkých sledovaných rokoch. V roku 2006 dosahuje poisťovňa Kooperativa, a. s. ROE 16,5 %.

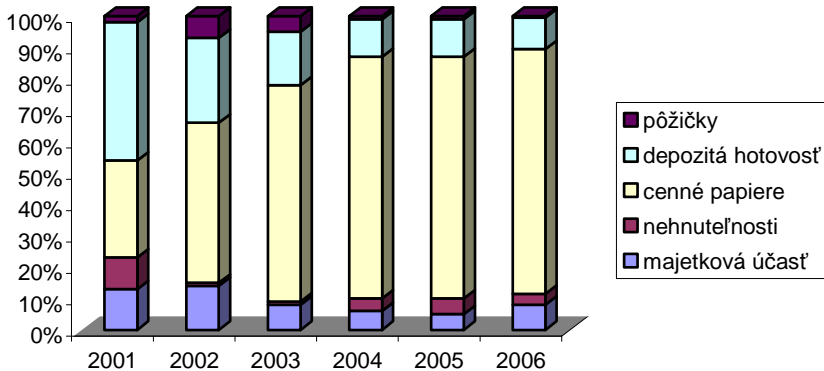
6. Analýza investičnej činnosti

V analýze investičnej činnosti sú skúmané konkrétne druhy finančných aktív, do ktorých poisťovňa investuje aby dosiahla čo najväčší výnos. V tejto časti analýzy sledujeme vývoj investičného portfólia za obdobie 2001 až 2006, ktorý zachytáva graf č. 3.

Dynamický rast poisťovne sa prejavil aj vo finančnom umiestnení. Najväčší prírastok zaznamenali cenné papiere. Naopak nehnuteľnosti a pôžičky sa výrazne nezmenili. V majetkových účasťach došlo k podstatným zmenám. Spoločnosť dokončila akvizíciu Komunálnej poisťovne, a. s.

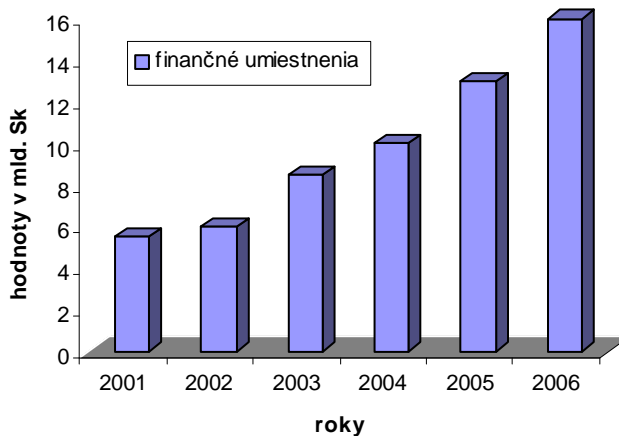
Vývoj celkových investícií Kooperativa a. s., v sledovanom období znázorňuje graf č. 4.

Štruktúra investičného portfólia v poisťovni Kooperativa, a. s.

Zdroj: Výročné správy poisťovne Kooperativa, a. s. za roky 2001 až 2006

Vývoj celkových investícií v poisťovni Kooperativa, SR

Zdroj: Výročné správy poisťovne Kooperativa, a. s. za roky 2001 až 2006

Finančné umiestnenia v roku 2006 zaznamenali medziročný nárast o takmer 20 % a prekročili hranicu 16 mld. Sk. V porovnaní s predchádzajúcim rokom najviac narástol podiel cenných papierov o 26 %. Štruktúra finančných umiestnení zostala zachovaná, najväčší podiel (76 %) predstavovali cenné papiere, nasledujú vklady v bankách (10 %) a investície v dcérskych spoločnostiach (8 %).

V roku 2005 objem finančného umiestnenia narástol o viac ako 20,7 % v porovnaní s rokom 2004 a prekročili hranicu 13 mld. Sk. Alokácia do

jednotlivých skupín finančného umiestnenia zostáva oproti roku 2004 nezmenená. Najväčší podiel tvorili cenné papiere, s dominantným zastúpením štátnych dlhopisov a hypotekárnych záložných listov.

Záver

Na základe výsledkov analýzy vybraných ukazovateľov možno skonštatovať, že poisťovňa Kooperativa, a. s. spĺňa odporúčané hodnoty pri väčšine ukazovateľov. Počas sledovaných období sa pohybujú ukazovatele likvidity poisťovne mimo odporúčaných hodnôt. Poisťovňa netvorí dostatok likvidných prostriedkov k objemu technických rezerv a záväzkov. Napriek tejto skutočnosti možno konštatovať, že poisťovňa Kooperativa, a. s. patrí k stabilným poisťovniam na slovenskom poisťnom trhu.

Kľúčové slová

Poistný trh, Poistný kmeň, Finančná analýza, Rentabilita, Solventnosť

Literatúra

1. KOLESÁROVÁ, Zuzana: *Zhodnotenie finančnej situácie poisťovní Kooperativa a Generali vo vybraných krajinách*. Košice, 2007. 87 s. Diplomová práca na Podnikovohospodárskej fakulte v Košiciach Ekonomickej univerzity v Bratislave. Vedúci diplomovej práce: Eva Kafková
2. HORINKOVÁ, Libuša - KAFKOVÁ, Eva. *K finančnej situácii poisťovne Allianz Suisse Versicherungs-Gesellschaft*. In *Slovenská ekonomika : mýty a fakty o realite [SEMAFOR]* [[elektronický zdroj]]. Košice : Podnikovohospodárska fakulta v Košiciach, 2006.
3. BOBÁKOVÁ, V. a kol.: *Finančné rozhodovanie podniku*. Bratislava : Ekonóm, 2006. 336 s. ISBN 80-225-2167-1
4. ZALAI, K. a kol.: *Finančno-ekonomická analýza podniku*. 2. vyd. Bratislava : Sprint, 1998. 337 s. ISBN 80-88848-18-0
5. PASTORÁKOVÁ, E.: *Finančná analýza v poisťovníach*. 1. vyd. Bratislava : Ekonóm, 2006. 272 s. ISBN 80-225-2214-7
6. NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA: *Správa o stave a vývoji finančného trhu za rok 2006* [online] [citované 16.09.2007]. Dostupné z <http://www.nrsr.sk/appbin/NRCPT.ASP?WCI=NRCPT_Workitem&WCE=OpenDoc&WCU=265795>
7. Výročné správy Kooperativa a. s. za roky 2001 až 2006

Summary

This paper is focused on financial analysis of insurance company Kooperativa a. s. Analysis is based on Standard & Poor's financial ratios and recommended values. Also describes important events on Slovak insurance market in the year 2006 as implementation of international accounting standards IAS/IFRS. Financial analysis in insurance is not only important tool for managerial decision making, but also form how could an insurance company proof stability and solvency to its clients. Kooperativa a. s. the first private universal insurance company in Slovakia is nowadays one of the most important and stable insurance company in the country.

Adresa autorov

Ing. Zuzana Kolesárová
E-mail: kolesarova7@post.sk

Bc. Ladislav Harvánek
Topoľovka 166
067 45 Topoľovka
Tel.: +0421(0)915 65 65 97
E-mail: ladislavharvanek@orangemail.sk